

YAZINSAL ÜRÜNLERDE BİÇİM-İÇERİK TARTIŞMALARI: HAKİKAT VE PARADOKS ARASINDA SANAT

Form and Content Discussions on Literary Works: Art between the Reality and the Paradox

*Hilmi UÇAN**

ÖZET

Yazınsal ürünlerin oluşum ve çözümlemesinde, biçim ve içerik tartışması hep yapıldı. Sanat ürünlerinde yazınsallığı sağlayan biçim midir, içerik midir? sorusu hep soruldu. Biçimsel incelemeyi, somut olanı incelemeyi öne çıkaranlar olduğu gibi, bu iki ögenin birbirinden ayıramayacağını söyleyenler de oldu. Bu tartışma önemliydi. Çünkü çokanlamlı bir yapıya sahip olan yazınsal metin üzerinde yerli yersiz yorumlara neden oluyordu. Çözümlemeciler arasında metin dışına çıkmamanın çabasını gösterenler olduğu gibi, metinde doldurulması gereken anlam çukurlarını doldurmaya, somut olarak dile getirilmeyen ama metinde gizli olarak var olan anlamı yakalamaya çalışanlar da oldu. Her iki tutumda da bir anlama/anlamlandırma, anlamı bir kesinliğe kavuşturma isteği vardı. Başka bir deyişle bu tutum ve anlayıştan yola çıkan yazınsal çözümlemelerde, edebiyat kuramlarında olgucu anlayışın etkisi büyüktü. Dilbilim, göstergebilim, genelde yapısalcılık da uzun yıllar olguculuğun gölgesinde nesneyi öne çıkararak bilimselliği yakalamaya çalıştılar. Yapısalcılık sonrasında bu tutum sıkı bir şekilde eleştirildi. Yeniden bir özneye dönüş, deyiş yerindeyse hem nesneyi hem özneyi, hem nesnel hem öznel olanı da incelemeyi amaçlayan çalışmalar yapıldı.

Bu tartışmalardan bazıları Batı'dan önce Doğu'da yapıldı. Biz bu yazıda Doğu'da ve Batı'da yapılan biçim ve içerik tartışmalarını incelemeye; dilbilim, göstergebilim ve yapısalcı anlayışın tıkanıdığı noktalara, sanat ürününün niteliğine, sanatçının kimliğine ve sanat/irfan ilişkisine dikkat çekmeye çalışacağız.

Anahtar Sözcükler: Biçim, içerik, dilbilim, göstergebilim, yapısalcılık

* Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü.
ucan@aku.edu.tr

ABSTRACT

The discussion on form and content has always taken place in the process of the production and analytical studies of literary works. It has always been the question frequently asked as to whether it is a form or content that gives literariness to works of art. Some have claimed that studies on form which is concrete should be given priority while the others have pointed out that the elements, that is to say, both form and content are inseparable parts from each other. This argument was important in that every now and then there have always been different comments on/about literary texts that comprise polysemantic structures. From among those who have done analytical studies there have even been the ones trying to stick to the text itself while others try to find the meaning filling the gaps in the text which is not concretely stated but which surely exist and could be understood through insinuations.

However in both approaches there can be seen a willpower to comprehend/signify the boundaries of the meaning. In other words, starting from these two approaches positivistic understanding has had a great effect on literary theories. Linguistics, semiotics and most often structuralism have tried to catch up with the scientific mode under the auspices of positivism giving the object a prime place. This manner has received a strict criticism in a post-structuralist period. There happened to be a return to the subject and we could just as well say that there have been studies to focus on both object and subject; the objective and the subjective ones. Some of the above discussions took place in the east long before it appeared in the west. In this Article we tried to focus on the discussions on/about form and content and tried to point out some important facts where linguistics, semiotics and the structuralist understanding had failed. We also tried to attract the attention to the points such as the quality of the work of art, the identity of the artist and the relation between art and wisdom.

Key Words: Form, content, linguistics, semiotics, structuralism
